

Appendix F

Transcription of interview with Teacher CP1

Interviewer: Allereerst heel fijn dat ik mocht komen kijken natuurlijk. Dat vind ik superfijn. Weet je een beetje waar mijn onderzoek over gaat. Waar ik mee bezig ben nu?

Teacher CP1: Niet precies. Ik bedoel in de zin. Ik hoor wel dat het gaat over vergelijkingen tussen lesgeven voor zang en piano. Maar wat inhoudelijk verder is, dat weet ik niet.

Interviewer: Ik ben nu nog redelijk in de beginnende fase en ik weet stiekem in mijn achterhoofd al heel veel, want ik heb er heel veel over nagedacht en bestudeerd. Maar ik ben nu voor het eerst aan het observeren, dus ik probeer heel blanco, heel open, gewoon alles te ervaren wat ik tegenkom. En wat ik nu aan het doen ben, is dus inderdaad bij verschillende zangdocenten kijken en zanglessen observeren en dus bij pianodocenten kijken en pianolessen observeren. In de hoop dat ik aan de hand van die observaties en die interviews per vak, dus zowel voor zangles als voor pianoles, een lijst kan opstellen met karakteriserende kenmerken die horen bij het geven van een zangles en die horen bij het geven pianoles.

Die ga ik dan met elkaar vergelijken en kijken wat er uitkomt. En vervolgens ga ik dat hetzelfde doen in het amateuristisch gebied, zeg maar. Wel met professionele docenten, maar dus dan echt meer met beginners. Of in ieder geval in het werkveld waar ik zelf meer affiniteit mee heb. Omdat dat de werkelijkheid is, zeg maar. En dan dat dan ook weer vergelijken. En ik hoop dan dat ik uiteindelijk daar of een duidelijke lijst uit kan halen, waar ik mijn eigen praktijk weer mee kan verbeteren, of ik nog verder ga en dit ook op een manier met mensen ga delen. Dit kan door misschien een lessenserie of in ieder geval iets te maken. Dat weet ik nog niet precies, omdat ik gewoon nog niet weet wat eruit gaat komen. Maar in ieder geval als eerste voorop mijn eigen lespraktijk verbeteren. Want ik geef dus zowel zanglessen als pianolessen. Omdat ik hier natuurlijk zang gestudeerd heb en ik heb zelf elf jaar lang pianoles gehad als tiener en jong kind, zeg maar. Daar is heel weinig van blijven hangen, maar ik ken de basis van het piano weggeven. Dus ik geef de eerste drie jaar van een leerling en dan schuif ik ze door daar een echte pianist. Maar ik hoop dus dat ik hier mijn zang en mijn pianopraktijk mee kan verbeteren, want ik vermoed heel erg dat ik pianoles geef als een zangdocent. Dus dat ik eigenlijk zangles geef, maar dat dat ook een ander instrument is. Tenminste, nu naarmate wat ik nu allemaal aan het zien ben, denk ik Oh, het is toch wel. Ik geef wel op een hele andere manier pianoles dan dat anderen dat doen. Wat op zich logisch is, want ik ben natuurlijk een zangdocent piano.

Maar waar ik nu heel erg benieuwd naar ben in deze eerste fase is. Ik zou heel graag van jou willen horen wat volgens jou, of nou ja, Ja, wat de vakspecifieke kenmerken zijn die horen bij het geven van een pianoles. En dan heb ik allemaal criteria waar dat dan op gebaseerd is, maar ik stel even de open vraag, want ik vind het heel belangrijk dat het, als het je lukt, je de vragen beantwoordt niet vanuit jouw perspectief als docent van zo geef ik les, want ik vind dat belangrijk, maar dat het gaat over een algemene generaliserende lijst met dingen die aan bod komen in een pianoles. Anders wordt het heel moeilijk om te vergelijken als de ene docenten zegt 'maar ik vind het belangrijk dat het op deze manier gegeven wordt', daar verschilt iedereen zo persoonlijk in.

CP1: dus het gaat om ook de kenmerken van het instrument.

Interviewer: van het instrument en de instructies, de opbouw van de les, het repertoire, dat soort dingen. Dus niet per se naar jou als docent kijkende, hoe je dat vertaalt in je eigen lespraktijk en dat uiteindelijk dan hier te zien is. Maar juist heel objectief eigenlijk. Een lijst met dingen die voor elke docent zouden gelden en dus niet te maken hebben met wat jouw specifieke voorkeuren zijn en hoe je dat aanpakt. Als er dan nu al dingen zijn waarvan je zegt daar kan ik gelijk mee beginnen. Als dat er niet is, dan kan ik je wat

CP1: O, ik heb al vrij veel ideeën. Nou, kijk, eerste dingen die komen bij pianospelen specifiek is het coördineren van de twee handen. Want het is het enige instrument waar de twee handen samenwerken, maar hetzelfde doen. Het is eigenlijk makkelijker om handen te coördineren als violisten, want ze doen iets anders. Terwijl dit en dit ook nog een spiegelbeeld. Dit is een van de moeilijkheden. Dus identificeren en individualiseren van de vingers en dan coördineren. Ja, dat is een ding.

En daarmee moet je dus wel vaak puur technisch bezig zijn. En het gaat om gevoel, net zoals bij zang ook. Maar het gaat ook om indrillen en automatiseren van fysieke gewoontes. Op de juiste manier, met zo min mogelijk spanning, maar wel activiteit of spanning op de juiste plekken. Want als het gaat om coördineren van die handen ontstaat dus een ongezonde angst gerelateerde spanning die gaat spelen, dus in de rug, in de verschillende gewrichten. Dus dat komt eigenlijk vrij snel opspelen. Want je ziet gewoon vrij snel kinderen die krom zo gaan spelen, enzovoort. En dat is meteen een ding dat een belast heeft op het lichaam en op de concentraties vermogen, want dan zit je een beetje zo gespannen, enzovoort. Dus dat zie ik als meteen een ding die komt bij pianolessen.

Daarna komt het hoofdstuk lezen, want wij lezen dus met twee sleutels en liefst tegelijk. En dat is dus een ding die niet zo vaak niet op dezelfde manier voorkomt. Zelfs voor een cellist die drie sleutels moet leren kennen, die zijn toch wel nooit tegelijkertijd. Al zijn ze in hetzelfde stuk. Dus dat mentale werk, die neemt enorm veel ruimte in het begin. Het moet wel gebeuren, als je een klassiek pianist wil zijn, moet je toch wel op dat muziekvloeiën kunnen lezen, ideaal van blad, dat is een heel ander onderwerp, wel een van mijn stokpartjes, maar dat is in principe wel een ding die iedere pianist moet trainen. Maar met het leren lezen komt dus een ander vraagstuk: Wanneer begin je daaraan en hoe belangrijk is het? En daar zijn er meerdere antwoorden mogelijk. Dus het is minder objectief. Om het toch wel objectief te houden. Ik zie dat het is belangrijk om kinderen aan te trekken, dat ze meteen een idee hebben van ik kan dit doen met dit instrument, ik kan ook gewoon zelfstandig, gewoon iets leuks voor mezelf bedenken. Dat is dus veel luisteren, en even exploreren. Maar het lezen is het tegenovergesteld daarvan. Het is geen exploratiewerk. Voor de eerste x-jaren. Het is gewoon leren wat je moet snappen, van de bladmuziek. En dat is dus minder creatief. Het kan wel een heel leuke component hebben van sport. denk ik. En zo zie ik het gewoon, zo doe ik dat vaak. Want even met soort met chronometer. Dan gaan we deze gewoon zo snel mogelijk lezen of a prima vista spelen, enzovoort. Maar dus ja, lezen is wel een ding en heel veel leerlingen balen daarvan, omdat het gewoon zo lastig en zwaar is. Maar als dat lukt, dan komt gewoon prima vista en dan hoe je je aandacht kan besteden aan een ander tegelijkertijd als begeleider of als samen speler, terwijl je iets op papier nog niet zo goed kent. Want het duurt uren en uren van studie voordat je dat echt goed makkelijk kan en dat is ook een training.

Vaak is dat gebaseerd op wat ik zie als 'hoofdstuk drie'. Eh, dat is harmonische kennis, een harmonisch reductievermogen. Dat is ook een enorm belangrijk component, omdat we zoveel van die noten moeten spelen. Als we ze niet in grotere boksen doen, dan is het veel te zware werk voor ons brein. En dan dus met een beetje kennis van de grammatica en van de trappen en de toonsoorten, enzovoort. Dat doet iedereen in principe, ook zeker met het door in het systeem van de zangers, de koorzangers. Wat voor mij ook leerzaam hier was, want dat heb ik niet gekregen als Frans kind. Het is maar absoluut gehoor of eruit ongeveer. Dus ik heb wel absoluut gehoord, dus ik hoef die do re mi systemen helemaal niet, want ik heb ook harmonie helemaal geleerd zonder. Maar ik vind het wel gewoon soms af en toe wel een heel handig middel, om dingen simpel te communiceren. En niet alleen beginners trouwens, maar ook gewoon later. Op het moment dat we echt veel modulaties hebben en zo, dan laat ik het echt los, want het is voor mij dan veel te ingewikkeld denken. Maar goed. Dus harmonische kennis. En daar is een ding, al denk ik dat het objectief heel noodzakelijk is dan komen we tegen een ding die veel te weinig wordt gedaan, heel vaak, of in mijn ervaring als lerende. Ik was al een stuk van of zeventien

achttien voordat ik voor het eerst kreeg. O ja, je moet toch wel aan harmonisch gaan denken om sneller te kunnen van blad lezen en ook gewoon de architectuur van een stuk beter te snappen en te brengen naar een publiek.

Dus dat is een stuk analyse, maar ook een stuk trainen, dat je snapt al je omkeringen, al je septiemen. Dus harmonie is een heel belangrijke component van piano leren spelen, ook al in een beginnende niveau. Dat is dus iedereen zijn stijl zijn materiaal, enzovoort. Maar het leuke aan piano voor beginners is dat ze kunnen heel vaak fakebooks gebruiken met alleen een lijn geschreef, spaart de moeite van lezen en dan met een F zeven en een C op een D of weet ik veel. En dat is een heel simpele taal om te verwerken, die toffe liedjes mogelijk maken om te spelen. Dus daar ben ik een enorm voorstander van, zeker voor beginners, maar ook voor gevorderden, want zo snappen ze de kern van de boodschap. Een pianist moet gewoon goede harmonieën kunnen ondersteunen, zodat een melodie kan gespeeld worden, vaak door zichzelf, ook als solist en dan met deze oefening ook leren reduceren bijvoorbeeld.

Interviewer: OK. Zou je voor mij een opbouw van een les kunnen beschrijven: Wat zijn de belangrijke componenten van de structuur van de les?

CP1: Structuur. Voor mij het hangt van de lengte van de les af natuurlijk, het hangt van het kind af. Maar variatie is wel een ding die ik gewoon heel belangrijk vind, ook voor mezelf, want ik verveel me heel snel. Dus laat ik zeggen of we even eerst kijken. Wat is het plan van het kind, mocht het kind een plan hebben, net zoals hij, dat is niet wat ik had verwacht, wat de leerling wilde doen, ik had die Mozart niet verwacht, laat staan die viool stuk. Weet je, ik had meer gewoon Rachmaninof of Bach gedacht. Maar ook prima.

Interviewer: Dus het begint meestal met “Waar ben je mee bezig, wat wil je behandelen?”

CP1: Voila. Sowieso, ik maak altijd een contactpunt. O, en als er niks daaruit komt, want dat gebeurt ook. Maar het is ook prima. Dan, ja, ik ga kijken natuurlijk naar het stuk of de stukken waar we zijn mee bezig. Ik probeer ook te variëren tussen het verfijnen van iets die altijd redelijk in het systeem zit en het en het beginnen van iets nieuws. Dat het niet allemaal dezelfde soort concentratie blijft. En dan met vragen over eh dus de geestelijk of de interpretatie van iets. Dus verbeelden vind ik altijd een heel belangrijk iets. Wat voor een scene heb je voor je, wat voor emotieverhaal weet je. Dat is een component die denk ik per les altijd tenminste een keer terugkomt. En dan heb je ook de keken van vingerzettingen, dingen die niet kloppen, het weghalen van de vervelende dingen. Want comfort is dus een heel belangrijk component,

ook van het spelen überhaupt. En zonder de goede vingerzetting of de juiste anticipatie van een moeilijkheid, krijg ik die comfort niet. En op het toneel met spanning erbij, dan wordt het gewoon een ja, een spannend verhaal. Dat is niet de soort spanning die ik wil. Dus dat is ook een ding die vaak terugkomt.

CP1: En ik stel vraag dezelfde vraag. En ook kleine kinderen kunnen zelf zeggen, nou, dit werkt niet. Meestal is het de makkelijkste vraag om te beantwoorden als je zegt Waar heb je moeite mee? Veel makkelijker verhaal dan een vraag als Wat zie je voor je als je die stuk speelt? Ik had net ook die violist, het was Noorse Legend was de titel. En zijn zelf half Noors. En ik denk Ja, vast wel heeft ze een antwoord, maar nee. Geen flauw idee. Dus OK, gaan we daaraan werken. Ik heb ooit wel verondersteld dat mensen toch wel meer ideeën hadden over het verhaal van een stuk.

Interviewer: Maar dat valt tegen.

CP1: Ja, dat is totaal niet zo, totaal niet. En nou, het maakt mijn werk wel heel leuk, want dat vind ik gewoon toch een hele leuke kant daarvan. Het is inspirerend, Wat ben je voor karakter, wat gebeurt er, enzovoort. En dus in extraatjes, zeker als iemand gewoon niet zoveel materiaal brengt, wat eigenlijk vaak gebeurt, he, zeker met prive-kinderen die het voor de lol doen. Die raken niet altijd een piano aan iedere dag. En dan soms toetsweek, weet ik veel. Eh, Nou, voor mij, wat wij deden met een van de leerlingen, het even spelen op een quatre mains of effe iets van blad doen, dat vind ik heel leuk. Nou, dat is geen redelijk beeld wat. Hij kan heel goed zo maar effe iets doen. Maar het kan ook een heel simpel stuk zijn, en ook effe een regel van een facebook om gewoon weer harmonie te trainen. Ja, is toepasselijk. Dus dat ongeveer. Nou, ik vorm geen professionele pianisten. Maar er is wel ook gewoon extra die technisch komt. Die puur techniek wat nou, helaas wel toch wel een beetje noodzakelijk is. Ik geloof niet, al heb ik dat vaker gehoord, in die filosofie, dat je alles uit het stuk, de stukken kan halen, uit het repertoire. Ik geloof wel dat je toch wel je toonladders en drie klanken moet EEN keer goed hebben. Weet je en dat is dus puur. Dus net iets anders dan de juiste oefeningen te bedenken bij een probleem. Wat ik ook gewoon heel interessant vind om te onderzoeken. Want volgens mij zijn heel veel studenten, leerlingen niet proactief genoeg in het creëren van oefeningen, om een probleem op te lossen. Dus dat probeer ik ook te kweken, dat het niet altijd van mij wordt, want ik heb altijd ideeën.

Interviewer: Ja, maar ik vond het wel leuk zien het ook over die vinger zetten in die hand. en dan hoe kan je dan thuis controleren dat je dat je dit ook kan doen zonder mij, zeg maar. Het autonoom maken van leerlingen.

CP1: En hij is dus veel slimmer. Dus voor hem eigenlijk, hij begrijpt het toch wel heel snel. Soms duurt het maanden, zelfs jaren voordat die zelfstandigheid een beetje naar boven komt. Dus uiteindelijk ben ik toch wel heel erg actief met het geven van voorbeelden en technieken of tactieken. Maar ik probeer altijd een beetje dat raam open te houden van Weet je, dat kun je ook zelf een beetje verzinnen.

Interviewer: Oke. Ik ben heel benieuwd hoe het repertoire wordt gekozen in de lessen. Komt dat vanuit de docent, komt dat vanuit vooral vanuit de studenten? Is dat fifty-fifty? Werk je aan de hand van de methode, met jongere leerlingen misschien wel. Kan je wat vertellen over hoe het repertoire tot stand komt?

CP1: Ja. Ik vind het nog steeds heel spannend. Dat moet je weten. Echt, het is altijd wel gewoon een stuk voor mij. Ik heb geen methode. Ik heb wel een enorme voorraad aan stukken die ik heb allemaal gescand of gedownload op mijn Google Drive, men moet hebben. Dus ik heb gewoon toegang en heel veel. Heel veel. En dat vind ik gewoon veel leuker dan een pre-uitgegeven boek.

Interviewer: Dus ook met jonge leerlingen?

CP1: Nou, ik heb ik minder op dit moment. Ik vind het juist dus met kinderen wel leuk om een boek te hebben met aanvulling. Want anders wordt het heel erg hetzelfde voor mij, wat ik ook weer een beetje saai vind. Maar het is wel zo dat kinderen waarden heel vaak de progressie van een boek en het aftikken van een boek. En er is niks mis mee, wat mij betreft, maar dan kunnen we ook gewoon alvast vooruit bladeren en kijken oehh het iets voor maart of april kun jij dit wel. En dan wordt het wel een feest dat het echt gebeurt. Want de kinderen zeggen het vaak niet. Ze zeggen het vaak niet. Maar ze willen toch wel een beetje weten waar ze aan toe zijn. Relevante vragen natuurlijk, al vragen ze dat zelf niet. Dus het boek helpt daarvoor.

Maar ik wil ook gewoon vaak gewoon, ja, toch wel andere dingen erbij doen.

Interviewer: En in de meer professionele lessen, ben jij degene die stukken aandraagt of komt zo'n leerling aan met, ik moet dit spelen, dus we gaan dit oefenen?

CP1: Meestal probeer ik om het aan de student te laten. Meestal. Ik heb altijd suggesties. Ik probeer altijd een keuze van twee of drie te geven. Want je hebt ook gewoon heel brave kinderen, ook al gevorderd. Maar die zeggen 'Oh ja, kan'. En dan probeer ik dus een beetje weer te onderzoeken van Ja, dat kan, maar het boeit je toch wel niet. En dat kan ook, misschien vind je gewoon iets gewoon heel onverwacht, die toch wel je boeit. Maar als uitgangspunt, als het

een beetje mwah is, probeer ik toch wel iets anders te verzinnen. Weet je. Maar het hangt dus puur van de leerling af. Sommigen zijn gewoon zo gewoon intrinsiek gemotiveerd, waarom zou ik iets gewoon eh dan uit mijn kast dan trekken, terwijl ze al heel veel kunnen voorstellen. Wel als ze iets totaal irrelevant voorstellen, technisch gezien of qua niveau, en ik denk, nou, daar ben je dan niet aan toe of, dat is eigenlijk te moeilijk. Dan kan je wel kunnen we een week daaraan besteden, maar pakken toch wel iets anders erbij. Maar goed, er zijn veel meer gestructureerde docenten wat betreft repertoire dan ik. Wat ik kan toegeven.

Interviewer: Maar ik kan me niet voorstellen dat er hier op het Conservatorium gewerkt wordt met een methode, toch? Met een boek?

CP1: Dat niet

Interviewer: Maar wel misschien docenten die een eigen methode hebben in hun hoofd en dus weten, dit is het volgende stuk dat komt.

CP1: Kijk, bij violisten hebben ze heel veel, we hebben vijf of zes kleurboeken die waren opgesteld door een docent die overleden is. Maar dat wordt wel ruim gebruikt. Er is wel een standaardrepertoire met een progressie. Die iedereen gebruikt. Min of meer, he. Dus ook met uitzonderling uitzonderingen.

Interviewer: Op wat voor manier wordt er feedback gegeven in een pianoles en dan gaat het mij om natuurlijk, ja, hoe verwoord je dat? Hoe breng je dat tot een leerling? Dat is natuurlijk heel lastig om dat niet voor jou persoonlijk te zeggen. Maar als het lukt, kan je daar eerst antwoord op geven. Dus denk jij dat er een bepaalde manier is waarop er feedback wordt gegeven in een pianolessen?

CP1: Ik ga meteen antwoorden met wat ik moeilijk vind. Het is mezelf inhouden, zodat ik niet alle antwoorden gewoon zomaar gewoon. En meteen gewoon alle kritieke punten geven, want dat kan ik ook op een rij zetten. Zo functioneer ik als ik luister, ik zeg punt, punt, punt, punt, punt, punt, en dat kan in een keer gewoon doorvertellen worden.

Het is wel een optie. En soms heb ik ook feedback daarop gekregen van de studenten dat ze dat wel geweldig vonden, eindelijk een beetje iets duidelijk. In drie kwartier hebben we dit voor elkaar gekregen dan. Sorry. Dat is eh. Ik probeer om dat anders te doen. Ehm, ik probeer om vaker vragen te stellen, liever dan antwoorden te geven. Maar het is ook zo dat het, ik moet wel toch een structuur aanbieden en dus ik stel de vragen, maar toch moeten we een duidelijk antwoord daarop kunnen krijgen binnen de les. Anders stuur ik een leerling thuis met een vage les. Je moet toch een beetje weten waar hij aan toe

is. Maar toch. Dus ja, dat, die feedback, het is natuurlijk een boeiend onderwerp. Ik vind dit belangrijk om zelfstandigheid te kweken, maar toch precies te zijn. Maar vaak en met pianorepertoire. Dit zijn vaak heel lange stukken en met heel veel noten. En daar valt er heel veel over te zeggen. Dus dat betekent dat je niet altijd een heel stuk kan luisteren en dan een constructieve feedback doen. En dan nog even puntje puntje puntje. Ja, dat kan wel. Maar dat is een ideaal soort van verval. In de praktijk doe je soms in bladzijde en zag even stoppen. Want daar hebben we al gewoon wat te doen.

Interviewer: En ik zal dan even snel nog de laatste dingen die ik nog wil weten benoemen. Want um even kijken, hoor. Hoe ga ik dit verwoorden? Ik vind het heel lastig, ik wil namelijk gelijk al vergelijkingen maken met zangles en aan jou dat eigenlijk voorleggen. Maar misschien moet ik nog heel even bij dit onderwerp blijven en dat we dat nog een andere keer doen.

CP1: Heel graag. Morgen, dan kunnen we ook tijd besteden daar.

Interviewer: Want ik zie nu heel veel verschillen en daar wil ik eigenlijk wel gelijk heel graag over hebben. Maar laten we nu wel heel even nog over alleen de pianoles hebben. Ehm even kijken. Wat is de manier van feedback geven inderdaad.

Wat voor strategieën gebruik je bij het geven van de instructies? Want aan de hand van die geef je dan natuurlijk ook instructies. Kan je daar iets vertellen of wat op voor manier geef je dat aan de leerling of leg je dingen uit? Is dat visueel, lichamelijk, verbaal, als jij instructie geeft aan een leerling, hoe doe je dat?

CP1: Ehm ik vind het heel leuk om voorbeelden te geven, om zelf te spelen. Ik vind het heel belangrijk.

Interviewer: Denk je dat dat iets is wat echt hoort bij een pianoles, at elke pianodocent dat doet? Of tenminste niet elke pianocent dat doet, maar dat het geven van een voorbeeld nodig is in een pianoles.

CP1: Vermoedelijk wel. Het kan ook zonder, in principe. Maar dat is jammer. gemiste kans, zeg maar. En dan voor de rest. Dus verbaal natuurlijk eh om dus die verbeeldingen van de klank, van de achtergrond, van het verhaal, ook gewoon mee in feedback en instructie komt. Als het fysiek is, dan moet het ook visueel. Volgens mij, het kan niet anders. Nou ja, het zit niet binnen, het is buiten, je kan het gewoon zien, kijken zeg maar. Dus dat zo simpel is dat. Dus vaak eigenlijk kijken we te vaak naar teksten en niet naar onze handen. En onze eigen lijf. Dus kijken is voor ons de open deur naar voelen, ook, dus dat vind ik

belangrijk.

En structureel ook schriftelijk, daar word ik gewoon steeds strenger in. Niet bij de leerling van net, maar mijn kleineren. Ik moet eigenlijk van mezelf en niet van de leerlingen. Ik moet vaker schrijven. Anders ben ik echt aan het vertellen en dan zie ik gewoon, komen ze volgende week, helemaal weg. Dus ook voor mezelf om een lijn te blijven volgen, maar ook voor de leerlingen om te zorgen dat er gewoon een lijst komt van punten die feitelijk kunnen gewoon geproduceerd worden Ja, dat het duidelijk is.

Interviewer: Ja, OK. fijn. Um als laatste dan nog twee dingetjes. Wat is jouw fysieke positie in het lokaal als je een les geeft?

CP1: Overal moet ik zeggen. Dat is dat is dat is niet objectief, he. Dat ben ik. Ik vaak sta ik daar met mijn armen op de vleugel. Of daarnaast aan beide kanten, of hier verder weg of daar helemaal, soms aan tafel te schrijven met opzet, omdat gewoon die moet gewoon iets een beetje zelfstandig gaan doen. Ja, het is heel moeilijk te antwoorden. Als ik eerlijk ben, dus overal.

Interviewer: En maar als je denkt aan een gemiddelde pianodocent, zou dat?

CP1: Meestal naast.

Interviewer: Meestal naast, he?

CP1: Ja. En ik heb vaker op conservatorium als het serieus wordt. Mensen achter een tafel of op een paar meters afstand.

Interviewer: O ja?

CP1: Ja, dat ook. En dan komt-ie binnen om te helpen. Dan heb je twee locaties. Je hebt de algemene zelfstandige locatie, doe je ding. En de dichterbij, ik kom even in jouw keuken kijken.

Interviewer: OK, ik denk dat dit voor nu de belangrijkste dingen zijn. Is er nog iets als je nu in een zin of een woord of in een alinea zou zeggen: Dit is het allerbelangrijkste aan het geven van een pianoles, zonder dit is het niet een pianoles? Dit is het belangrijkste kenmerk van het geven van een pianoles. Aan dit herken je dit is een piano.

CP1: Metronoom. Nee. Ooh, laten we even nadenken. Want nu voel ik toch de stress van die collega. Vreselijk, he.

Korte samenvatting belangrijke punten

Wat is belangrijk

1. Piano speel je met twee handen, twee handen die hetzelfde doen. Dit moet je coördineren.
2. Het indrillen en automatiseren van fysieke gewoontes om de juiste soort spanning te creëren is ook belangrijk.
3. Lezen, in twee sleutels. Dit moet je kunnen als je klassiek wil spelen. Veel leerlingen balen hiervan
4. Harmonische kennis en het vermogen om harmonisch te reduceren.
“Je moet toch wel aan harmonisch gaan denken om sneller te kunnen van blad lezen en ook gewoon de architectuur van een stuk beter te snappen en te brengen naar een publiek.”

“Een pianist moet gewoon goede harmonieën kunnen ondersteunen, zodat een melodie kan gespeeld worden, vaak door zichzelf, ook als solist en dan met deze oefening ook leren reduceren bijvoorbeeld.”

Wat is de opbouw van een les

1. Variatie is belangrijk *“Ik probeer ook te variëren tussen het verfijnen van iets die altijd redelijk in het systeem zit en het en het beginnen van iets nieuws.”*
2. Wat is het kind van plan?
3. Technische moeilijkheden verhelpen
4. Expressie uitdrukken
5. Autonomie in oefeningen kweken.

Hoe wordt repertoire gekozen?

1. Geen methode, docenten hebben eigen lijst met stukken
2. Leerlingen vinden methode wel fijn om inzicht te hebben in wat nog komt.

Feedback geven

1. Vaak lange stukken en dan is het moeilijk om niet in een keer alle feedback te geven. Moeilijk om het dan constructief aan te pakken.

Instructies geven

1. Voorbeelden
2. Verbaal.
3. Als het fysiek is, moet het visueel. Je kan het gewoon zien, zo simpel is dat.
4. Geschreven.

Positie in de les

1. Overal.